

Dzień Koronacji Mendoga z hymnem na 100 grodziskach

Dla upamiętnienia 750 rocznicy koronacji Mendoga, 6 lipca 2003 roku w Wilnie odsłonięto pomnik. Siedzący na tronie król trzyma w rękach regalia – berło i jabłko

Fot. Marian Paluszkiewicz

Jutro, 6 lipca, mieszkańcy Litwy będą obchodzili święto państwowe – Dzień Koronacji Króla Litwy Mendoga (Mindaugasa). Święto to zostało ustanowione

przez Radę Najwyższą – Sejm Restytucyjny Litwy jesienią 1990 r. Jest to na Litwie dzień wolny od pracy.

Str. 4

„Orły nie wchodzą po schodach”

Str. 6-7

Zakończenie projektu „Aktywne lato”

Str. 9

12 kroków, by nie zachorować na raka

Str. 12

Następny numer „KW” ukaże się w sobotę 8 lipca

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

KURIER WILEŃSKI

Środa
Lipiec 2017
5

Imieniny: *Antoniego, Bartłomieja, Cyryla, Filomeny, Jakuba, Marii, Marty, Michała, Telimeny, Trofima, Wilhelma i Zoe*

TRZY PYTANIA DO...

...**Gintarė Bazevičiūtė**, specjalistki Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS w Wilnie

1. Specjaliści zwracają uwagę, by w sezonie grillowania kobiety w ciąży zachowywały szczególną ostrożność z powodu zwiększonego ryzyka zakażenia toksoplazmozą. Dlaczego?

Najczęściej do zarażenia dochodzi przez spożywanie zanieczyszczonych owoców i warzyw czy zjedzenie niedogotowanego mięsa. Sezon grillowania stwarza więc dodatkowe ryzyko. Możliwe jest również zakażenie podczas kontaktu ze zwierzętami, zwłaszcza kotami. W ubiegłym roku na Litwie zarejestrowano 54 przypadki tej choroby. Większość zakażonych to kobiety w wieku 25-34 lata, gdyż to właśnie one zwykle gotują jedzenie, mają do czynienia z surowym mięsem, pracują w ogrodzie i opiekują się kotami.

2. Dlaczego toksoplazmoza jest niebezpieczna?

Zarażonej kobiecie pasożyt zwykle nie szkodzi. Do poważniejszych powikłań dochodzi w przypadku osób z obniżoną odpornością. Zakażenie może doprowadzić do zapalenia mózgu i opon mózgowych, zapalenia mięśnia sercowego, płuc, wątroby. Natomiast zarażenie toksoplazmozą w ciąży może być niebezpieczne dla nienarodzonego dziecka i uszkodzić rozwijające się narządy.

3. Jak się zabezpieczyć?

Każdą mięsną potrawę należy starannie poddawać obróbce cieplnej, unikać mięsa surowego, marynowanego, grillowanego lub wędzonego. Dokładnie należy myć ręce, owoce, warzywa oraz naczynia, które miały kontakt z surowym mięsem. Pić należy przegotowaną wodę i mleko. Pracując w ogrodzie należy używać rękawic oraz unikać kontaktu z obcymi kotami i ich odchodami. Kota najlepiej karmić suchym pokarmem lub pokarmem z puszki. Jeśli to możliwe, lepiej nie wypuszczać go na dwór.

Rozmawiała **Brygita Łapszewicz**

Służba w wojsku na Litwie została wydłużona

1 lipca weszła w życie nowelizacja ustawy o wydłużeniu służby w wojsku. Nowelizacja dotyczy wojskowych zawodowych, ochotników i aktywnej rezerwy.

Czas służby szeregowych żołnierzy i marynarzy nie został wydłużony – będą mogli przenieść się w stan spoczynku w wieku 40 lat.

Podoficerowie, młodszy i starsi oficerowie do cywila

będą przenoszeni w wieku 56 lat. Dotychczas pułap ten stanowił 50 lat.

Czas służby generałów pozostaje bez zmian – do 58 lat. Służba specjalistów wojskowych zostaje wydłużona do lat 60, kapelanów wojskowych do 65.

Obecnie w wojsku litewskim służbę pełni ok. 8 800 zawodowych wojskowych.

zw.lt

„Ludzie, których kochamy, zostają na zawsze,
bo zostawili ślady w naszych sercach”

Jadwidze Pietkiewicz
i naszemu byłemu koledze redakcyjnemu
Zbigniewowi Maciejewskiemu

składamy najszczerze wyrazy współczucia z powodu śmierci ukochanej córki i żony **Jolanty**

zespół redakcyjny
„Kuriera Wileńskiego”

Człowiek odchodzi, pamięć zostaje

Z wielkim smutkiem przyjęłam wiadomość o śmierci mojej pierwszej nauczycielki **Jolanty Pietkiewicz-Maciejewskiej**, całym sercem oddanej dzieciom, troskliwej opiekunki; jako osoba uzdolniona muzycznie uczyła nas nie tylko czytania i pisania, ale też śpiewu i tańca, troskliwie opiekowała się nami.

Jej mamie Jadwidze Pietkiewicz
oraz **mężowi Zbigniewowi Maciejewskiemu**
składam wyrazy najgłębszego współczucia i otuchy.

Diana Podmostko-Levitt, Francja

KURIER WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 roku
Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius, Lietuvos Respublika, tel./fax 260 84 44

DZIENNIK NALEŻY
DO EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH MNIEJSZOŚCI
NARODOWYCH

POMOC
POLAKOM
NA WSCHODZIE

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Redaktor naczelny: Robert Mickiewicz (tel. 260 84 44, redaktor@kurierwilenski.lt). **Zastępca red. nacz.:** Aleksander Borowik (info@kurierwilenski.lt, tel. 260 84 46) **Sekretarz redakcji:** Lucja Stankevičiūtė (tel. 260 84 47, sekret@kurierwilenski.lt) **Dziennikarze:** Honorata Adamowicz, Justyna Giedrojć, Ilona Lewandowska, Brygita Łapszewicz, Anna Pieszko, Marian Paluszkiwicz — fotoreporter **Współpracownicy:** Helena Gładkowska, Witold Janczys, Jadwiga Podmostko, Alina Sobolewska, Krzysztof Subocz, Julitta Tryk **Dział Promocji:** Andrzej Podworski — prenumerata (tel. 212 30 40, kolport@kurierwilenski.lt), Jolanta Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44, reklama@kurierwilenski.lt). **Wydawca:** VšĮ „Kurier Wilenski” **Druk:** VšĮ „Vilnijos žodis” **Nakład:** 3000 egz.

Materialów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie prawo do skracania i adiacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. **Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbiteżne z opinią redakcji.**

Redaktor dyżurny: Brygita Łapszewicz

OBCHODY 73. ROCZNICY OPERACJI „OSTRA BRAMA” W WILNIE

Stowarzyszenie Łagierników Żołnierzy Armii Krajowej zaprasza na obchody 73. rocznicy Operacji „Ostra Brama”, które odbędą się w dniach 8-10 lipca w Wilnie.

Program obchodów:

Dzień I Obchodów – sobota 8 lipiec 2017 r.

Godz. 10:00 – Msza św. w kościele pw św. Teresy i modlitwa w kaplicy w Ostrej Bramie, z łaskami słynącym obrazem Najświętszej Maryi Panny Matki Miłosierdzia – wspólna modlitwa za dusze żołnierzy Armii Krajowej z okręgu Wileńskiego i Nowogródzkiego, poległych podczas zdobywania Wilna.

Godz. 12:30 – Główna Uroczystość poświęcona pamięci Powstaniu Wileńskiemu na cmentarzu „Na Rossie” z udziałem przedstawicieli władz RP.

Godz. 17:00 – Koncert Patriotyczny w Domu Kultury Polskiej z udziałem chórów kresowych z Białorusi i Litwy

Dzień II Obchodów – niedziela 9 lipca 2017 r.

Godz. 10:00 – złożenie przez środowiska kombatanckie oraz zaproszonych gości wieńców i zapalenie zniczy pod pomnikami w Boguszach, gdzie 17 lipca 1944 roku doszło do rozbrajania poszczególnych oddziałów.

Godz. 12:00 złożenie wiązanek i zapalenie zniczy w Kalwarii Wileńskiej.

Godz. 17:00 Msza św. w Kolonii Wileńskiej, a następnie złożenie wiązanek i zapalenie zniczy na grobach poległych żołnierzy AK w szturmie na Wilno przez młodzież z Polski i Litwy.

Dzień III Obchodów – poniedziałek 10 lipca 2017 r.

Godz. 9:30 modlitwa w Ponarach, a następnie złożenie hołdu pamięci i zapalenie zniczy pomordowanym kilku tysiącom Polaków oraz ponad 80 tysięcy obywateli narodowości żydowskiej i pochodzenia innych narodowości przez okupanta niemieckiego.

Ulicą Wileńską można już jeździć i chodzić

Ulica Wileńska (Vilniaus) nareszcie jest przejezdna – zakończył się przeciągający się miesiącami remont. Na żółwie tempo prac narzekali wilnianie, a przede wszystkim – właściciele lokali gastronomicznych mieszczących się przy ul. Wileńskiej, którzy odczuli spadek klientów, a przez to – dochodów. 14 lipca na odnowionej ulicy planowana jest wielka zabawa z koncertami i różnymi atrakcjami. Remont ulicy Wileńskiej wykonała spółka Hidrostatyba. Koszty wyniosły 1,15 mln euro. Uporzędkowano podziemne komunikacje: wodociąg, kanalizację ściekową i deszczową i in. Jezdnia została wyłożona częściowo nową czarną kostką bazaltową i granitową, a czę-

ściowo – starą kostką brukową. Około 20 tys. starych zużytych płyt chodnikowych zostało wymienionych na nowe granitowe. Przy ul. Wileńskiej zamontowano też podnoszone szlabany, które oddziela strefę pieszą od al. Giedymina i ul. Labdarių. Ulica ma też nowe oświetlenie.

Wygląd jednej z głównych ulic miasta decydująco się zmienił, ale nie obeszło się bez zgrzytów. Remont przeciągał się z winy wykonawców projektu. W sieciach społecznościowych i na portalach internetowych niemal każdego dnia pojawiały się „relacje” na żywo z przekopanej, nieprzejezdnej ulicy – w środku dnia pracy na placu budowy nic się nie działo. □

wilnoteka.lt

PULS KURIERA

ZDJĘCIE DNIA

W centrum handlowym BIG w Wilnie została otwarta pierwsza w kraju apteka urody

Fot. ELTA

KOMENTARZ DNIA

Dlaczego nauczyciele nie mogą zarabiać więcej?

Tytułowe pytanie trzeba sobie zadać po ostatnim głosowaniu w sejmie, podczas którego po raz kolejny odłożono na kolejny rok podniesienie wynagrodzeń dla nauczycieli, które miało nastąpić w ramach wprowadzenia etatowego wynagrodzenia pedagogów. Jest to decyzja o tyle niezrozumiała, że w tegorocznym budżecie przewidziano środki na podwyżki płac i wystarczyło je tylko wprowadzić.

Inicjatorem takiej kuriozalnej decyzji był przewodniczący sejmowego komitetu oświaty Eugenijus Jovaiša. Swoją drogą również jeden z ideologów dyskryminujących Polaków (i sprzecznych z litewską gramatyką!) zasad pisowni nazwisk w dokumentach, tzw. „tłoki”. Skłócanie obywateli to jedno, ale kierowany przez Jovaišę komitet ma również inne „zasługi”, jak choćby udział w chaosie związanym z reformą szkolnictwa wyższego. Szkoły litewskie tymczasem mają kiepskie wyniki w międzynarodowych rankingach, wyniki matur również nie zachwycają.

Dlaczego zatem pedagogzy nie mogą zarabiać więcej? W czyim interesie jest krzywdzenie jednego z najbardziej odpowiedzialnych zawodów? W czyim interesie pan działa, panie Jovaiša?

Rajmund Klonowski

CYTAT DNIA

”Wizyta prezydenta USA Donalda Trumpa w Polsce ma być sygnałem dla krajów z Europy wschodniej, że są razem ze Stanami Zjednoczonymi bezpieczni w NATO” – powiedział Judy Dempsey z think-tanku Carnegie Europe w Brukseli.

LICZBA DNIA

10 mld – tyle osób, zgodnie z prognozami Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), będzie mieszkało na Ziemi w 2050 roku

Dzień Koronacji Mendoga z hymnem na 100 grodziskach

ze str. 1 »

Okolicznościowe imprezy, koncerty, festyny zaplanowano na terenie całego kraju. Co roku w tym dniu dla utalentowanych dzieci za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej (muzyki, sztuki, literatury) przyznawana jest nagroda żony Mendoga – królowej Marty. Tradycyjnie momentem kulminacyjnym obchodów będzie wspólne śpiewanie hymnu narodowego. W tym roku, po raz pierwszy na 100 grodziskach kraju, o godz. 21 jednocześnie zostanie wykonana „Pieśń narodowa” Vincasa Kudirki. W ten sposób zostanie uczczony zbliżający się jubileusz państwowości Litwy.

Koronacja Mendoga (1203-1263), pierwszego i jedyne go króla Litwy, miała miejsce 6 lipca 1253 roku. W przededniu święta narodowego litewski historyk prof. Alfredas Bumblauskas dzieli się swoimi spostrzeżeniami o jedynym pogańskim władcy koronowanym przez papieża.

– W końcu lat 40-tych XIII wieku Mendog znalazł się w trudnym położeniu. Próba zjednoczenia ziem litewskich spotkała się z silnym oporem. Był otoczony z każdej strony przez wrogów, liczni, zbuntowani krewniacy chcieli go obalić. W tej sytuacji pogański władca postanowił przeciwną na swoją stronę państwa zakonne i zbliżyć się do cywilizacji chrześcijańskiej. Mendog zdołał nawiązać kontakty z Watykanem i obiecał Krzyżakom, że w zamian za sojusz Litwa stanie się państwem chrześcijańskim. W średniowieczu wpływ chrztu na społeczeństwo wywierał ogromne znaczenie, ponieważ dominującymi stanami było rycerstwo i duchowieństwo – opowiada prof. Bumblauskas. 17 lipca 1251 r. Mendog przyjął katolicki chrzest, co było warunkiem wy-

dania przez papieża Innocentego IV zgody na jego koronację. Przyjmując chrzest Mendog nie kierował się pobudkami religijnymi, zrobił to z konieczności wobec naporu niemieckiego.

Dokładne miejsce koronacji nie jest znane. Historycy przypuszczają, że prawdopodobnie było to Wilno, Nowogródek lub Onikszy (Anykščiai).

Mając spokój od zachodu Mendog umiejętnie go wykorzy-

bójcy nie dopuścili do nowej koronacji i zerwali związek z Rzymem, powracając do pogańskich kultów. Tym samym monarchia została obalona, zaś Litwa utraciła status królestwa.

– Żądza władzy stała się przyczyną śmierci Mendoga, chociaż formalnie uważa się, że został zamordowany za to, że po śmierci Marty zabiegał o względy żony księcia Daumantasa. Oddanie w zamian za koronę

krajów panuje ustroj konstytucyjny, a tron jest dziedziczny.

W Europie monarchiami są: Księstwo Andory, Królestwo Belgii, Królestwo Danii, Królestwo Hiszpanii, Królestwo Niderlandów, Królestwo Liechtensteinu, Wielkie Księstwo Luksemburga, Księstwo Monako, Królestwo Norwegii, Królestwo Szwecji, Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, Państwo – Miasto Watykan. W Szwecji wnioski o wprowadzenie republiki pojawiają się niemal co roku. Autorzy inicjatywy uważają, że sukces w społeczeństwie powinien opierać się przede wszystkim na własnych zasługach, a nie na prerogatywach i pokrewieństwie. Twierdzą, że monarchii nie da się pogodzić z demokracją, a prawo do reprezentowania Szwecji nie może być przekazywane z pokolenia na pokolenie.

To stanowisko – ich zdaniem – można osiągnąć jedynie w efekcie demokratycznego procesu. Jednak monarchię w Szwecji popiera ponad połowa społeczeństwa.

– Monarchie konstytucyjne wprawiają nas w zachwyt. Przykładem takiego ustroju jest dla większości przede wszystkim Wielka Brytania. Cały świat obchodzą losy królowej Elżbiety II. Jednak monarchia to nie tylko rodzina królewska – to przetrwanie wiekowych tradycji, podtrzymywanie konsensusu i demokracji w państwie. Sporadycznie w społeczeństwie wznawiane są dyskusje na temat czy monarchia jest potrzebna, czy jest w miarę demokratyczna. Jednak zarówno Brytyjczycy jak i Szwedzi po dyskusjach zgodnie orzekają, że monarchia jest ich gwarantem stabilności – podsumował historyk. □

Justyna Giedrojć

Oficjalne uroczystości państwowe odbędą się w Wilnie Fot. M. P.

stał. Rozbudował swoje państwo, tworząc na Litwie sądy, nowoczesny system administracyjny, srebrną monetę. Młode królestwo nie miało jednak szczęścia. Profesor uważa, że cena za tytuł królewski była zbyt wysoka.

– Ceną, którą Mendog musiał zapłacić za pomoc w zdobyciu korony, była utrata prawie połowy Litwy. Podarował Krzyżakom tereny Łotwy, a w 1259 roku Żmudź – zaznacza historyk.

Na początku lat 60. XIII wieku Mendog zaczął powoli odchodzić od chrześcijaństwa. Po dwóch żmudzkich zwycięstwach Mendog wsparł pogan w dalszej wojnie z Krzyżakami.

W 1263 roku kniaziowie Dommunt i Treniota zamordowali Mendoga oraz jego dwóch synów. Po śmierci władcy jego za-

prawie połowy Litwy spowodowało, że przysporzył sobie wielu wrogów – mówi profesor.

W późniejszym okresie litewscy władcy niejednokrotnie starali się o koronę i chrzest dla Litwy.

– Wytenis, Giedymin, Olgierd, Kiejstut tego pragnęli, jednak nie potrafili uruchomić procesu. Tym bardziej, że jeszcze mieli przekonanie, że Litwa może przetrwać bez chrztu. Dopiero podczas rządów Jagielly i Witolda zrozumiano, że los Litwy, jako państwa pogańskiego, w zasadzie jest przesądzony. W taki sposób doszło do unii z Polską i chrztu Litwy – kontynuuje prof. Bumblauskas.

Obecnie w Europie istnieje dwanaście monarchii. Watykan pozostaje jedyną monarchią absolutną i elekcyjną. W reszcie

Darmowe półkolonie dla dzieci

Już od 10 lipca w parafii św. Jana Bosko w Wilnie odbędą się tradycyjne, darmowe półkolonie dla dzieci w wieku od sześciu do czternastu lat. Może tu uczęszczać absolutnie każde dziecko – niezależnie w jakiej dzielnicy miasta czy też poza nim mieszka, do jakiej parafii należy, w jakim języku rozmawia, jest wierzące czy też nie.

Pomysł stworzenia takich półkolonii należy do proboszcza tutejszej świątyni, salezjanina Alessandro Barelli, który od lat szesnastu pracuje w tej parafii.

To właśnie on razem z kapłanami pracującymi w tym kościele jest inicjatorem i realizatorem takiej formy wypoczynku dzieci.

Rokrocznie z półkolonii korzysta ponad 200 dzieci. Tak było w latach poprzednich, tak też będzie w tym roku.

Dzieci spędzą czas na zabawach, wyprawach, wycieczkach i oczywiście, modlitwie. Półkolonie odbywać się będą od godziny 14.00 do 18.00, zakończą się 28 lipca.

A w najbliższą środę (5 lipca) spod kościoła wyruszy autokar z grupą dzieci, które spędzą czas na stacjonarnym

Pomysł stworzenia takich półkolonii należy do proboszcza tutejszej świątyni, salezjanina Alessandro Barelli

obozie w Twerczu, miasteczku w rejonie ignalińskim, gdzie przed laty salezianie wieleścy nabyli zaniedbany dom i zaadaptowali go do wypo-

czynku dzieci. W obozie stacjonarnym grupy zmieniają się na przemian.

5 lipca do Twercza wyruszy grupa polska. Kolejna bę-

dzie litewska i tak wymiennie w ciągu całego lata. Od 1996 r. w domu salezjańskim dzieci i młodzież mogły każdego dnia uczestniczyć we Mszy św., spotkaniach, zabawach, spędzać czas wolny, odrobić lekcje, wspólnie świętować, uczestniczyć w stacjonarnych obozach.

Od 2002 r. rozpoczęto organizować kursy dla wolontariuszy (animatorów), półkolonie dzienne. Może tu uczęszczać absolutnie każde dziecko!

Następny etap to był właśnie dom w Twerczu, gdzie organizowane są kolonie stacjonarne dla dzieci i animatorów z Oratorium z Wilna i Kowna.

Aby wziąć udział w bezpłatnych warsztatach nie jest potrzebna rezerwacja.

Helena Gładkowska

W obozie stacjonarnym grupy zmieniają się na przemian. 5 lipca do Twercza wyruszy grupa polska. Kolejna będzie litewska i tak wymiennie w ciągu całego lata. Od 1996 r. w domu salezjańskim dzieci i młodzież mogły każdego dnia uczestniczyć we Mszy św., spotkaniach, zabawach, spędzać czas wolny, odrobić lekcje, wspólnie świętować, uczestniczyć w stacjonarnych obozach

Może tu uczęszczać absolutnie każde dziecko – niezależnie w jakiej dzielnicy mieszka!

„Orły nie wchodzą po schodach”

Nauczyciele polskich szkół na Litwie uczestniczyli w szkoleniu, które ma im w przyszłości pomóc w pracy z uczniami o szczególnych uzdolnieniach. Cel szkolenia jest jasny – polska szkoła na Litwie ma przyciągać najlepszych uczniów.

– To szkolenie jest ukierunkowane na prowadzenie zajęć z dzieckiem uzdolnionym, z jednostkami, które wyrastają ponad przeciętną. Pomysł na to szkolenie zaczął się od pytania, które wspólnie sobie postawiliśmy: co polska szkoła może dać wyjątkowego dla potencjalnych odbiorców oferty edukacyjnej? To nie może być tylko polska kultura, ale muszą być także elementy bardziej uniwersalne – wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mikołaj Falkowski, prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”:

Według prezesa fundacji to właśnie zwrócenie szczególnej uwagi na uczniów uzdolnionych może być właściwym kierunkiem działań.

– Bez wątplenia wykształcenie pewnej wrażliwości kadry nauczycielskiej na zajęcia z dziećmi wybitnie uzdolnionymi mogłoby wpłynąć na to, że większa liczba tych dzieci pozostawałaby w polskich szkołach i mogła się w nich z powodzeniem rozwijać. Bez wątplenia nauczanie dzieci szczególnie zdolnych jest jednym z obszarów, które nie do końca zostały wykorzystane – zauważa Mikołaj Falkowski.

Inicjatorem szkolenia jest Forum Przedsiębiorczości Polskiej „Korona”. Pierwsze szkolenie na ten temat odbyło się 2 lata temu, a organizatorzy zrealizowali je całkowicie z własnych środków.

– Byłem wtedy prezesem „Korony”. Podzielił się na grupy robocze i znalazłem się w grupie, która była odpowiedzialna za edukację. Ponieważ jestem „praktykującym” ojcem, tak samo zresztą jak i wielu moich kolegów, po-

„Chodzi o to, by doszukiwać się w każdym dziecku jego mocnych stron” – mówi dr Joanna Łukasiewicz-Wieleba

stanowiliśmy zrobić coś dla polskich szkół. Myśleliśmy o dziedzinie, która jest mało promowana. Zauważyliśmy, że nie ma propozycji szkoleń dla nauczycieli dotyczących uczniów uzdolnionych kierunkowo. A w szkołach bywa różnie, czasem taki uczeń, bardzo uzdolniony w jednej konkretnej dziedzinie, może być pewnym problemem, bo to nie zawsze są łatwe dzieci – opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Andrzej Łuksza, członek zarządu „Korony”.

Zainteresowanie pierwszym szkoleniem znacznie

przerosło plany organizatorów.

– Planowaliśmy takie zupełnie pilotażowe, kameralne szkolenie. Myśleliśmy, że zgłosi się grupka kilkunastu osób. Okazało się, że pomysł był bardzo trafiony, bo zgłosiło się aż 60 chętnych. Ostatecznie, zamiast jednodniowego szkolenia, udało się przeprowadzić dwa pełne dni szkoleń. Oczywiście, wyszliśmy znacznie poza ramy budżetu. Jestem bardzo wdzięczny pani Joannie, która pracowała zupełnie za darmo. Zwróciliśmy jej jedynie koszty podróży i pobytu

Uczestnicy zajęć szczególnie cenią konkretne propozycje, które będą mogli wykorzystać w swojej pracy

tu w Wilnie. Ponieważ temat spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem, podjęliśmy decyzję o jego kontynuacji. Złożyliśmy projekt w Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i okazało się, że fundacja również jest zainteresowana działaniem w tym kierunku – opowiada Andrzej Łuksza.

Także zainteresowanie zakończonym właśnie spotkaniem również było większe niż się spodziewano.

– Początkowo planowaliśmy 2 grupy uczestników, czyli 60 osób. Okazało się jednak, że chętnych jest znacznie więcej, dlatego poprosiliśmy o dodatkowe wsparcie, które umożliwiło nam poszerzenie grupy uczestników o kolejne 14 osób – mówi dr Alina Grynia, dyrektor administracyjny „Korony”, która zajmowała się organizacją szkolenia.

Anna Pawitowicz-Janczys, uczestnicząca w obu szkoleniach, uważa, że temat rzeczywiście jest bardzo aktualny na Litwie.

– Oferta szkoleniowa dla nas dostępna, przede wszystkim w języku litewskim, jest bardzo bogata, ale muszę przyznać, że nie spotkałam się z tego rodzaju tematem. Podobny brak szkoleń zauważyć można również, jeśli chodzi o dzieci mające trudności w nauce. W czasie tego szkolenia bardzo cenne są dla mnie konkretne metody, propozycje pomocy, linki, filmy itd., które będę mogła wykorzystać, a także sama obserwacja prowadzących, ponieważ ja również prowadzę szkolenia dla nauczycieli dotyczące dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opowiada uczestniczka szkolenia.

ze str. 6 » „Orły nie wchodzą po schodach”

– Bardzo pozytywnie odbieram nauczycieli, którzy biorą udział w szkoleniu. Są bardzo otwarci, chętni do pracy. Nawet kiedy są zmęczeni. Wczoraj, przed zakończeniem, widać już było zmęczenie, a mimo to pojawiały się pytania, nie brakowało aktywności – mówi jedna z prowadzących zajęcia, Joanna Wojtulewicz.

Szkolenie było rzeczywiście bardzo intensywne. Uczestnicy pracowali przez dwa dni od 9 do 16, w trwających po dwie godziny blokach programowych.

– **Nauczyciele wyraźnie** potwierdzają, że tego rodzaju szkolenia są potrzebne. Staramy się mówić raczej o dzieciach uzdolnionych kierunkowo, bo wybitnie zdolnych uczniów mamy zwykle w szkołach niewiele i są oni bardzo eksploatowani. Czasem, jak mówią nauczyciele, wręcz smutni, bo już nie mają siły. Chodzi natomiast o to, by doszukiwać się w każdym dziecku jego mocnych stron i na tych mocnych stronach pracować – mówi dr Joanna Łukasiewicz-Wieleba.

– Dla nas każde szkolenie jest okazją do rozwoju a także do przyjrzenia się na nowo swojej pracy. Niemało jest obszarów, w których powinniśmy się kształcić. W tej sprawie nic nie zrobi się raz na zawsze, z bardzo prostego powodu – nieustannie zmieniają się uczniowie – zauważa Józef Kwiatkowski, prezes Macierzy Szkolnej, który również uczestniczył w kursie.

Zakończone właśnie szkolenie nie będzie końcem programu. Organizatorzy mają już plany na przyszłość.

– Dzięki naszym sponsorom, Senatowi RP i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, dostaliśmy dużą szansę. Mamy już informacje, że projekt będzie kontynuowany. Liczymy na dalszą współpracę z dr Joanną Łukasiewicz-Wiele-

Andrzej Łuksza Fot. archiwum bą. Także nauczyciele mówią o swoich oczekiwaniach. Sygnalizują już, że bardzo chętnie wzięliby udział w kolejnych szkoleniach, np. bardziej ukierunkowanych na konkretne grupy przedmiotów. Myślimy także o szkoleniu dotyczącym wykorzystania na lekcji technologii informatycznych i multimedialnych oraz przybliżenia nauczycielom tematu pracy z programami mobilnymi oraz tabletami – mówi Andrzej Łuksza.

Andrzej Łuksza podkreśla, że szkolenie „Orły nie wchodzą po schodach” to jeden z elementów, które mają pomóc polskim szkołom w walce o przyszłego ucznia.

– Jestem przedsiębiorcą i patrzę na szkołę z perspektywy biznesu, gdzie obowiązują reguły wolnego rynku. Szko-

Alina Grynia ły także im podlegają, może jeszcze są wyjątki, gdzieś na wsi, gdzie rodzice nie mają za bardzo wyboru. Ale i to się skończy. Patrę na szkołę jako na produkt, który rodzic wybiera dla swojego dziecka. To wybór bardzo ważny, bo nieodwołalny. To nie samochód, który można sprzedać. Żaden z rodziców przecież nie może powiedzieć: chodziłeś 3 lata do tej szkoły, nie podoba nam się, teraz zaczniesz od początku w innej. Tego czasu nie da się po prostu nadrobić. Dlatego rodzice, którzy myślą o przyszłości swoich dzieci, podchodzą do tego tak poważnie. Chcą wybrać najlepszą szkołę. Dlatego, jeśli chcemy, by wybierali polskie placówki, musimy im zaproponować najlepszą ofertę edukacyjną – zauważa członek „Korony”

Według Andrzeja Łuk-

szy jest to szczególnie istotna sprawa w przypadku rodzin mieszanych.

– Przecież w niejednej rodzinie pojawia się problem wyboru szkoły. Czy ma to być szkoła polska czy litewska? W takim przypadku rozważa się konkretne plusey i minusy. Według mnie szczególna uwaga poświęcana uczniom wyjątkowo zdolnym jest tym, co może zadecydować o wyborze polskiej placówki. Oczywiście, jeżeli uda nam się ten projekt zrealizować w pełni, tzn. nie tylko nauczyciele wezmą udział w kolejnych szkoleniach, ale uda się stworzyć środowisko, które naprawdę będzie pracować w tym kierunku – podsumował Andrzej Łuksza.

Drugie z cyklu szkoleń „Orły nie wchodzą po schodach” odbyło się w dniach 3 i 4 lipca w Domu Kultury Polskiej w Wilnie. Inicjatorami i realizatorami działań są Forum Przedsiębiorczości Polskiej „Korona”, Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie, Macierz Polska oraz Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej. Zajęcia były prowadzone przez zespół w składzie: dr Joanna Łukasiewicz-Wieleba, Joanna Wojtulewicz, Michał Olczak.

**Hlona Lewandowska
Fot. Marian Paluszkiewicz**

Nauczyciele wyraźnie potwierdzają, że tego rodzaju szkolenia są potrzebne

Pomysł na to szkolenie zaczął się od pytania: co polska szkoła może dać wyjątkowego dla potencjalnych odbiorców oferty edukacyjnej? To nie może być tylko polska kultura, ale muszą być także elementy bardziej uniwersalne

SPRINTEM

Hakan Calhanoglu
wzmocni AC Milan

Turecki pomocnik Hakan Calhanoglu od nowego sezonu będzie występował w klubie AC Milan.

Piłkarz dotychczas grał w niemieckiej Bundeslidze w zespole Bayer Leverkusen. Wysokości czteroletniego kontraktu nie podano. Niemieckie media piszą, że w grę może wchodzić 25 mln euro. 23-letni Turek trafił do Bayeru przed trzema laty za 14,5 mln euro z Hamburgera SV. Rozegrał 111 meczów i strzelił 28 bramek.

30 mln funtów
za obrońcę

Michael Keane został piłkarzem Evertonu. Klub z Liverpoolu zapłacił Burnley za 24-letniego obrońcę 30 mln funtów i podpisał z nim pięcioletni kontrakt. W marcu Keane zadebiutował w reprezentacji Anglii. To rekordowa suma za jaką Burnley kiedykolwiek sprzedało piłkarza. Everton w ostatnim czasie wydał na transfery już prawie 100 mln funtów. Wcześniej „The Toffees” wzmocnili m.in. kapitan Ajaksu Amsterdam Davy Klaassen i bramkarz młodzieżowej reprezentacji Anglii Jordan Pickford.

Tour de France:
etap dla Sagana

Słowak Peter Sagan z ekipy Bora-Hansgrohe wygrał w Longwy liczący 212,5 km trzeci etap kolarskiego wyścigu Tour de France. Żółtą koszulkę lidera zachował Brytyjczyk Geraint Thomas. Mistrz świata na finiszu wyprzedził Australijczyka Michaela Matthews oraz Irlandczyka Daniela Martina. Sagan klasyfikację punktową TdF wygrywa nieprzerwanie od 2012 roku.

Wimbledon: Venus Williams
rozpłakała się na konferencji prasowej

Amerykańska tenisistka Venus Williams popłakała się na konferencji prasowej na wielkoszlemowym Wimbledonie. Dziennikarze poruszyli sprawę niedawnego wypadku samochodowego, który spowodowała pięciokrotna triumfatorka londyńskiej imprezy w singlu.

Do tragicznego zdarzenia doszło 9 czerwca w Palm Beach Gardens. 37-letnia Williams wymusiła pierwszeństwo na skrzyżowaniu i doprowadziła do zderzenia z innym autem, którym podróżowało małżeństwo - 68-letnia Linda Barson i o 10 lat starszy Jerome. Oboje z urazami trafili do szpitala; po 13 dniach Jerome zmarł.

W poniedziałek rozstawiona z „10” Williams zainaugurowała swój 20. występ w Wimbledonie, pokonując Belgijkę Elise Mertens 7:6 (7-5), 6:4. Dziennikarze już na samym początku konferencji zapytali, jak się czuje po ostatnich trudnych dla niej tygodniach. Zawodniczka początkowo unikała odnoszenia się bezpośrednio do tematu wypadku i opowiadała tylko o odczuciach związanych z tenisem.

Otworzyła się dopiero wtedy, gdy jeden z przedstawicieli mediów odniósł się do jej emocjonalnego wpisu dotyczącym

sprawy na portalu społecznościowym i spytał, czy chciałaby jeszcze coś dodać w tym temacie.

„Nie ma słów, które mogłyby oddać to, jak druzgoczące... zupełnie brak mi słów. Ja po prostu...” – powiedziała doświadczona tenisistka i zaczęła płakać.

Moderator zaapelował do dziennikarzy, by nie poruszali już więcej tego tematu. Spytał też Williams, czy potrzebuje chwili, by się uspokoić na zewnątrz. Amerykanka przystała na to i poprosiła, by po jej powrocie na salę skupić się na pytaniach o tenis.

Poza pięcioma sukcesami w

Wimbledonie w singlu ma ona w dorobku również sześć tytułów wywalczonych w tej imprezie w deblu. Dziennikarze nie skupili się podczas konferencji Williams wyłącznie na meczu lub wypadku. Musiała ona zmierzyć się też z pytaniem o... różowy biustonosz. Musiała go zmienić podczas przerwanego na chwilę z powodu deszczu spotkania z Mertens ze względu na obowiązującą zawodników na Wimbledonie zasadę białego ubioru.

„Nie lubię rozmawiać o bieliznie na konferencjach prasowych. To dziwaczne. Możecie o tym rozmawiać ze znajomymi, ja spaszuję” – zaznaczyła słynna zawodniczka z USA. □

„Zupełnie brak mi słów. Ja po prostu...” – powiedziała doświadczona tenisistka i zaczęła płakać
Fot. archiwum

Konstantin Vassiljev wrócił do Piasta Gliwice

Estoński piłkarz Konstantin Vassiljev po dwóch latach spędzonych w Jagiellonii Białystok wrócił do Piasta Gliwice, z którym podpisał w poniedziałek trzyletni kontrakt.

Reprezentant Estonii był podstawowym zawodnikiem Piasta w sezonie 2014/15, odpowiedzialnym za kreowanie gry i egzekwowanie rzutów wolnych. Podobnie było w Białymstoku.

Dwuletnia umowa Vassiljewa z „Jagą” wygasła z końcem czerwca. 32-letni pomoc-

nik w minionym sezonie w białostockich barwach w drodze do wicemistrzostwa Polski rozegrał 32 ligowe mecze, w których zdobył 13 goli.

Po zakończeniu sezonu, z Piastem (10 miejsce w ekstraklasie) pożegnali się obrońcy Tomasz Mokwa i Patrik Mraz, pomocnicy Lukas Cmelik i Michał Masłowski oraz napastnik Łukasz Sekulski.

Klub pozyskał obrońców Martina Konczkowskiego (Ruch Chorzów) i Bartosza Waleńcika (Siarka Tarnobrzeg), pomocnika Aleksan-

dra Jagiełło (Znicz Pruszków), a z wypożyczenia do Arki Gdynia wrócił chorwacki napastnik Josip Barisic.

Vassiljev ma na swoim koncie 97 występów i 23 bramki w reprezentacji Estonii. W poniedziałek dołączył do gliwickiej drużyny przebywającej na zgrupowaniu w Opalenicy. Od wtorku trenuje z Piastem, a pierwszą okazję do „ponownego debiutu” będzie miał dzisiaj, kiedy zespół trenera Dariusza Wdowczyka rozegra sparing z angielskim Fulham FC. □

Zakończenie projektu „Aktywne lato”

W ciągu czerwca, w ramach projektu „Aktywne lato” trwały zajęcia wychowanków szkoły w różnych dziedzinach sportowych.

Pierwsze zgrupowanie odbyło się w dniach 5-9 czerwca w Niemenczynie w formie zajęć dziennego pobytu, gdzie sportowcy trenowali, relaksowali, pływali i zwiedzali.

W ramach projektu wzięło udział 16 sportowców, uprawiających lekką atletykę, piłkę nożną i sporty zimowe z Gimnazjum im. Giedymina i K. Parczewskiego w Niemenczynie oraz Gimnazjum im. św. J. Bosko w Jałowie i Gimnazjum im. J. Słowackiego w Bezdanych, Szkoły Podstawowej w Jęzmienszkach oraz „Sauletekio” w Bezdanych.

Piłkarze trenowali na zielonej murawie stadionu przy rzece, lekkoatleci po drózkach leśnych przy gimnazjum lub w kierunku jeziora „Gela,” a biathloniści na nowo wybudowanej strzelnicy, rowerami wypróbowali trasę Maratonu Kresowego „Wilia,” który odbył się 15 maja w Niemenczynie i jeździli na nartorolkach drogą Niemeczyn–Sużany.

Po obiedzie wszyscy zbierali się przy jeziorze „Gela” popływać i pograć w różne gry sportowe i zabawy.

Podczas zgrupowania biatlo-

Podczas zgrupowania w Madonie (Łotwa)

Fot. autor

niści dobrze przyszykowali się i świetnie wystąpili w zawodach 2. edycji Pucharu Litwy na nartorolkach, które odbyły się 17 czerwca w Niemenczynie.

Wiktoria Romanowa w zawodach wywalczyła 1 miejsce, a Kamilė Jakubauskaitė, Sara Urumowa, Marek Griniuk i Romuald Aleksandrow zdobyli 3 miejsca.

Drugim etapem projektu „Aktywne lato” był wyjazd biathlonistów na szkolenia do Łotwy w dniach 19-26 czerwca. Już trzeci rok biathloniści udają się do biathlonowego centrum „Smeceressils” w Madonie, gdzie są

wspaniałe warunki do strzelania i treningów na nartorolkach.

W Madonie nie tylko trenowaliśmy, ale i zwiedziliśmy miasto i okolice. To były ostatnie trudne treningi przed 3. edycją Pucharu Litwy na nartorolkach, które odbędą się w Ucianie.

Treściwie spędzić lato i intensywnie potrenować niemożliwie byłoby bez finansowego wsparcia przez samorząd rejonu wileńskiego projektu „Aktywne lato”

Marian Kaczanowski
dyrektor Szkoły
Sportowej Samorządu
Rejonu Wileńskiego

F1: Dania chce organizować wyścig

W Londynie odbyły się wstępne rozmowy dotyczące zorganizowania wyścigu Formuły 1 w Kopenhadze. Z przedstawicielami właściciela F1, korporacji Liberty Media, spotkał się duński biznesmen Lars Seier Christensen.

Przedstawiony projekt przewiduje, że pierwsze Grand Prix Danii może się odbyć już w 2020 roku na ulicznym torze w Kopenhadze, który zaprojektuje Hermann Tilke. Według wstępnych założeń trasa ma prowadzić ulicami centrum miasta.

„Wyniki spotkania oceniam pozytywnie, właściciel F1 jest zainteresowany naszym projek-

tem. Teraz musimy szukać inwestorów, gotowych działać razem z nami. Rozmawialiśmy już w sprawie toru z Tilke, jego zdaniem budowa toru nie powinna sprawić problemów” – powiedział Christensen.

Podjęcie starań o organizację GP Danii potwierdził także duński minister przemysłu Brian Mikkelsen. „Projekt jest ciekawy, wydaje się, że ma duże szanse realizacji” – zaznaczył.

Formuła 1, której każdy z wyścigów ogląda na świecie średnio 400 mln widzów, jest kolejnym sportem w paście Liberty Media. Firma ta jest już właścicielem drużyny baseballo-

wej Atlanta Braves oraz posiada udziały w Formule E, która organizuje wyścigi bolidów elektrycznych

Pakiet kontrolny F1 amerykański koncern przejął 18 stycznia 2017 roku. Dyrektorem generalnym cyklu F1 jest obecnie Amerykanin Chasey Carey. Po zmianie właściciela z funkcją tą pożegnał się 86-letni Brytyjczyk Bernie Ecclestone.

Władze Liberty Media nie kryją, że chcą rozszerzyć cykl Formuły 1 nawet do 25 Grand Prix. Na początek pod uwagę, jako potencjalny rynek, brana jest Indonezja z 257 milionami mieszkańców.

SPRINTEM

Kubica znów w bolidzie

Robert Kubica znów pojawił się w bolidzie Formuły 1. Wziął udział w testach podczas Festiwalu Szybkości w Anglii. „Brakowało mi tego. W bolidzie czuję wyjątkowe emocje. Jestem gotów na kolejne testy” – powiedział Polak. Po raz pierwszy od czasu poważnego wypadku, czyli od 2011 roku, Kubica wsiadł do bolidu F1 na początku czerwca.

Joachim Loew: to dopiero początek?

W jednym tygodniu Niemcy wygrali Puchar Konfederacji i mistrzostwa Europy U-21. Selekcjoner niemieckiej kadry Joachim Loew może wybierać skład na przyszłoroczne mistrzostwa świata z przebogatego zasobów. Ostatnie sukcesy podsyły apetyty piłkarskiego środowiska w Niemczech, któremu marzy się ponowne wygranie mundialu.

„Mamy wielu piłkarzy, którzy w tych dwóch turniejach złapali dużo pewności siebie. Ale dla nich to dopiero początek pracy, wielkie turnieje wciąż przed nimi” – powiedział Joachim.

NBA: rekordowe zarobki Curry

Jeden z czołowych koszykarzy NBA, mistrz z Golden State Warriors Stephen Curry,

który przedłużył kontrakt z klubem z Oakland i zarobi rekordowe w lidze 201 milionów dolarów w ciągu pięciu lat, trafił do zestawień najlepiej uposażonych sportowców na świecie. Koszykarz awansował na trzecie miejsce w świecie wśród sportowców o największych przychodach.

Strony przygotował
Witold Janczys

Prezydent USA Donald Trump przybywa do Warszawy

Dzisiaj wieczorem do Polski przybędzie prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump. Jutro będzie gościem szczytu Trójmorza w Zamku Królewskim, a wcześniej spotka się „w cztery oczy” z prezydentem Polski Andrzejem Dudą. O godz. 13 na pl. Krasińskich Trump wygłosi - jak zapewnia Biały Dom - „ważne przemówienie”. Również prezydent Litwy Dalia Grybauskaitė uda się do Warszawy na spotkanie szefów państw Europy Środkowo-Wschodniej z prezydentem USA Donaldem Trumpem.

Przemówienie prezydenta USA Donalda Trumpa na pl. Krasińskich w Warszawie jest przedstawiane przez stronę amerykańską jako wystąpienie programowe. Ma dotyczyć polityki bezpieczeństwa, Europy i stosunków polsko-amerykańskich - powiedział wczoraj szef gabinetu prezydenta Polski Krzysztof Szczerski.

„Oczekujemy na to wystąpienie; jest bardzo rzeczą znaczącą, że wystąpienie to ma miejsce na placu Krasińskich w Warszawie, przed pomnikiem powstańców warszawskich” - dodał Szczerski.

Szef gabinetu prezydenta Andrzeja Dudy zaznaczył, że punktem wyjścia przemówienia amerykańskiego prezydenta będzie „wspomnienie polskiej historii” i „polski przykład narodu, który walczy o swoją wolność, który się nigdy nie poddaje i który nawet w najczarniejszych mrokach swojej historii potrafi o swoją wolność zawalczyć i tę wolność dla siebie zawalczyć”.

„To jest niezwykle ważne, bo jeśli Polska będzie w tym wystąpieniu pokazana jako właśnie pewien przykład tego, w jaki sposób można walczyć o swoją pozycję, walczyć o swoją

wolność, walczyć o swoje wartości, to w niezwykle sposób także wspomże polską dyplomację publiczną” - powiedział Szczerski.

„Przed wystąpieniem prezydenta Trupma (na placu Krasińskich) odbędzie się bardzo ważna ceremonia oddania hołdu powstańcom warszawskim. Prezydenci, obie pary prezydenckie, oddadzą hołd przed Pomnikiem Powstania Warszawskiego, wraz z weteranami. To będzie bardzo podniosła uroczystość, która nada symboliczny i ważny wy-

Prezydent Stanów Zjednoczonych Donald Trump ma wygłosić w Warszawie programowe wystąpienie
Fot. archiwum

miar tej wizycie” - powiedział Szczerski.

Szczerski poinformował też, że pierwsza dama Melania Trump spotka się z polską pierwszą damą Agatą Kornhauser-Dudą na prywatnej rozmowie. Zagraniczne wizyty prezydentów USA są na ogół dużym wyzwaniem dla służb zapewniających bezpieczeństwo.

Postępowanie służb zawsze objęte jest ścisłą tajemnicą.

Zawsze wizytę prezydenta USA uprzedzają agenci United States Secret Service wraz z pracownikami Białego Domu. Pojawiają się oni na ogół do trzech miesięcy przed oficjalnym

przyjazdem przywódcy Stanów Zjednoczonych. Do Polski agenci przyjechali 9 czerwca br. czyli około miesiąc przed planowanym przyjazdem prezydenta USA Donalda Trumpa. Do zadań agentów Secret Service należy sprawdzenie i przygotowanie lotniska, na którym lądować będzie AirForce One, opracowanie tras przyjazdu kolumny prezydenckiej oraz załatwienie potrzebnych do tego pozwoleń, zidentyfikowanie szpitali znajdujących się na trasie przejazdów prezydenta oraz zabezpie-

do ratowania życia. Lekarze tych jednostek są uprzedzani i informowani w jaki sposób będzie przebiegała koordynacja działań w razie ewentualnego ataku oraz jaką grupę krwi ma prezydent.

Podczas swoich zagranicznych wizyt prezydent USA porusza się Air Force One. Jednakże przed jego przybyciem na miejsce, dodatkowo, zapasowy samolot o podobnych parametrach do Air Force One, ląduje w nieznanym dla opinii publicznej lokalizacji i pozostaje tam do zakończenia wizyty w razie awarii pierwszego samolotu.

Szacuje się, że przed każdą wizytą prezydenta USA innym kraju, przylatuje tam co najmniej 6 samolotów. W ich wnętrzu są kuloodporne limuzyny dla kolumny i ochrony prezydenckiej, specjalistyczny sprzęt do bezpiecznej komunikacji z USA, helikoptery, a także setki osób z obsługi prezydenckiej delegacji.

Hotel, w którym zatrzymuje się prezydencka delegacja jest uprzednio sprawdzony. Głównych wejść hotelowych się nie używa. Wszyscy pracownicy hotelu są wcześniej sprawdzani przez agentów Secret Service, prześwietlana jest ich kartoteka kryminalna. Osoby posiadające na swoim koncie jakiegokolwiek przestępstwa z użyciem przemocy nie będą w dniach wizyty pracować. Prezydent zajmuje na ogół całe piętro hotelu, dodatkowo piętra bezpośrednio nad i pod nim są zarezerwowane dla ochrony prezydenckiej i nikt inny nie może się w nich znajdować. Rozmontowywane są wszystkie znajdujące się w pobliżu obrazy i sprawdzone są ich ramy. Okna pokrywa się specjalnym kuloodpornym plastikiem.

Słuchaj swojego samochodu... (1)

Poważne i drogie w naprawie awarie często swój początek mają w niegroźnych i łatwych do usunięcia usterkach. Niestety, nie wszystkie drobne niesprawności są sygnalizowane przez komputer pokładowy.

Dlatego w trakcie codziennej eksploatacji warto wyłapywać wszelkie niepokojące dźwięki i nienaturalne zachowanie samochodu. W takich sytuacjach szybka reakcja nie tylko uchroni was od zbędnych wydatków ale również ustrzeże przed wieloma niebezpiecznymi sytuacjami.

Miłośnicy motoryzacji z fachem majsterkowicza w ręku, to w dzisiejszych czasach niewielka grupa użytkowników samochodów. Większość kierowców traktuje swoje auto jako narzędzie do przemieszczania się z punktu „a” do „b” lub do zarabiania pieniędzy. W sumie nie ma w tym nic dziwnego, wszak został on wymyślony w celu ułatwienia sobie życia.

Współczesne samochody mimo bardzo złożonej konstrukcji nie wymagają też tylu czynności obsługowych, jak to miało miejsce jeszcze pod koniec ubiegłego stulecia.

Kiedyś, oprócz tego że pojazdów było nieporównywalnie mniej, to każdy kierowca powinien być jednocześnie mechanikiem. Procedura serwisowo-użytkowa wymagała niemal codziennego i samodzielnego sprawdzenia funkcjonowania, regulacji i smarowania wielu podzespołów.

Obecnie wielu producentów wychodzi z założenia, że samochód jest trochę jak produkt jednorazowego użytku. Przy odrobinie szczęścia właściciel takiego auta, stosujący się do instrukcji obsługi (czyt. regularnie wykonuje przeglądy), powinien nim pojeździć bezawaryjnie kilka lat i kupić kolejne.

Niestety, z tą niezawodnością bywa różnie a duży wpływ na nią mają sami właściciele pojazdów.

W skrajnie pechowych sytuacjach zerwanie takiego paska kończy się... remontem silnika lub jego wymianą **Fot. archiwum**

Nie mamy tutaj na myśli tylko sposobu i często trudnych warunków eksploatacji. Niejednokrotnie pierwszymi oznakami poważnych i często mających wpływ na bezpieczeństwo awarii, jest seria nietypowych dźwięków czy nienaturalne zachowanie samochodu. Bagatelizowanie takich sygnałów i brak odpowiednio wczesnej reakcji (eliminowanie drobnych usterek), często prowadzi do drogich napraw.

Weźmy dla przykładu pasek napędzający osprzęt silnika. Z pozoru prosty i tani element, wymiana którego nie jest skomplikowana ani

Współczesne samochody mimo bardzo złożonej konstrukcji nie wymagają też tylu czynności obsługowych, jak to miało miejsce jeszcze pod koniec ubiegłego stulecia

również droga. Wymaga on jednak cyklicznej kontroli naciągu i okresowej wymiany.

Jego niesprawność zazwyczaj objawia się charakterystycznym piskiem słyszalnym z okolic silnika (zwłaszcza po porannym rozruchu).

Cóż złego może się stać gdy się zerwie? Brak ładowania i przymusowy postój, zakończony wizytą w serwisie to najmniejsza dolegliwość. Jeżeli do awarii dojdzie w trakcie jazdy, może też dojść do nagłej utraty wspomagania kierownicy (pasek często napędza pompę), a wtedy o niebezpieczną sytuację nie trudno.

W skrajnie pechowych sytuacjach zerwanie takiego paska kończy się... remontem silnika lub jego wymianą. Wystarczy że postrzępione fragmenty wkręcą się w sąsiadującej napęd rozrządu, skutecznie go przy tym uszkadzając. W takim przypadku dochodzi do uszkodzenia kluczowych elementów silnika. **■**

Dokończenie w kolejnym wydaniu „Motoryzacji”

DOKOŁA KOŁA

Seat zapowiada sześć nowych modeli

Hiszpańska marka powoli się odradza, o czym wymownie świadczy sprzedaż ponad 400 tys. aut w 2016 roku. Obecnie Seat planuje nowe modele, które pozwolą na przekroczenie magicznej granicy 500 tys. egzemplarzy w ciągu roku. Do 2020 roku na rynku pojawi się sześć nowych modeli Seata, z czego trzy w zupełnie nowych segmentach, a to oznacza ekspansję i zwiększenie produkcji.

Mercedes-Benz klasy E Cabriolet

Do gamy wersji nadwozi klasy E dołączył kabriolet, którego produkcję Mercedes-Benz rozpoczął w Bremie. Wkrótce pierwsze egzemplarze trafią do europejskich dilerów. Fabryka w Bremie zatrudnia 12,5 tys. pracowników. Nowy Mercedes-Benz klasy E Cabriolet został wyceniony w Niemczech na 54 228 euro.

Najmocniejsze Porsche w historii

Porsche ujawniło zdjęcia najmocniejszego modelu w historii marki – nowego 911 GT2 RS. Inżynierowie marki z boksera o 6 cylindrach i pojemności 3.8 litra, wyposażonego w dwie turbiny, wycisnęli niewyobrażalne 700 KM i moment obrotowy 750 Nm.

Łącząc to z masą równą 1,5 tony otrzymujemy auto wymagające stalowych nerwów – i nie mówimy tutaj o osiągnięciach poniżej 3 s do 100 km/h i prędkości maksymalnej 340 km/h.

Stronę przygotował Witold Janczys

PO KROPELCE

Jak obniżyć cholesterol?

Najważniejsza jest dieta. Jej istotą jest z jednej strony ograniczenie produktów bogatych w cholesterol, z drugiej dostarczenie takich, które spowodują wzrost frakcji dobrego cholesterolu. Jedz dużo warzyw i owoców, pełnoziarnistych produktów zbożowych, grube kasze. Zawierają błonnik, który utrudnia przyswajanie cholesterolu w przewodzie pokarmowym. Warzywa i owoce są też źródłem antyoksydantów zapobiegających utlenianiu się złego cholesterolu.

Kiedy bezsenność staje się chorobą

Każdemu z nas przytrafi się od czasu do czasu nieprzespana noc. Jeżeli jednak mamy w tygodniu trzy, cztery „białe” noce i stan ten utrzymuje się przez co najmniej trzy kolejne tygodnie - to jest już bezsenność przewlekła, która wymaga konsultacji lekarskiej i leczenia. Leczenia, ponieważ Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) uznała bezsenność za chorobę.

Dlaczego drży powieka

Drżenie powieki zazwyczaj pojawia się w sytuacji przemęczenia czy braku odpowiedniej ilości snu, jednak najczęściej przyczyną drgania powieki jest niedobór magnezu bądź innych pierwiastków, takich jak wapń czy potas.

Jeżeli drgającej powiece towarzyszą inne objawy, w tym opadanie powieki lub zaburzenia rytmu serca, należy skonsultować się z lekarzem. Skurcz powiek może bowiem świadczyć o poważnej chorobie.

Stronę przygotowała
Anna Pieszko

12 kroków, by nie zachorować na raka

Światowa Organizacja Zdrowia opublikowała listę 12 kroków, które pomogą ustrzec się przed nowotworami. Są to jedynie rekomendacje, dzięki którym każdy może zmienić swoje życie i w ten sposób zmniejszyć ryzyko wystąpienia nowotworów.

Oto kroki, zalecane przez Światową Organizację Zdrowia (WHO):

1. Nie pal i nie zażywaj tytoniu w żadnej formie.
2. Spraw, by twój dom stał się wolny od dymu. Wspieraj inicjatywy, które ograniczają palenie także w twoim miejscu pracy.
3. Utrzymuj prawidłową masę ciała.
4. Bądź aktywny fizycznie każdego dnia. Ogranicz do minimum czas, który spędzasz na siedząco.

5. Odżywiaj się prawidłowo: Jedz pełnoziarniste pieczywo, warzywa i owoce.

Ogranicz wysokokaloryczne dania i napoje, a także ilość spożywanego cukru i tłuszczu. Unikaj słodzonych napojów.

Unikaj przetworzonego mięsa, ogranicz jedzenie mięsa czerwonego i wędlin, które zawierają duże ilości soli.

6. Ogranicz picie alkoholu. Im mniej go spożywasz, tym lepiej zapobiegasz rozwojowi nowotworów.

7. Unikaj przebywania na słońcu. Zawsze używaj kremów z filtrem. Nie korzystaj z solarium.

8. W miejscu pracy chroń się przed substancjami rakotwórczymi, postępując zgodnie z instrukcjami bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

9. Dowiedz się, czy w twoim domu panuje odpowiedni poziom radonu. W razie czego, podejmij odpowiednie kroki, by go obniżyć.

10. Karmienie piersią zmniejsza ryzyko zachorowania na raka u matek, dlatego, jeśli możesz, to karm piersią swoje dziecko. Ryzyko wystąpienia

nowotworów zmniejsza także stosowanie hormonalnej terapii zastępczej.

11. Zapewnij dzieciom udział w programach szczepień przeciwko: żółtaczce typu B i wirusowi HPV.

12. Bierz regularnie udział w organizowanych badaniach profilaktycznych, które pozwalają diagnozować nowotwory (cytologia, kolonoskopia, mammografia).

my. WHO podkreśla, że każdego roku aż 6 milionów ludzi umiera wskutek palenia papierosów lub palenia biernego. Choć o raku mówi się często jako o epidemii XX czy XXI wieku, sam w sobie nie jest on chorobą zakaźną.

Coraz częściej jednak naukowcy odkrywają infekcje, które sprzyjają powstawaniu raka. Niektóre z nich znamy od dawna, inne zaskakują badaczy. Onkolodzy twierdzą, że aż

Palenie jest jednym z czynników, powodujących raka Fot. archiwum

W Europie co roku diagnozuje się ok. 2,5 miliona zachorowań na raka. A liczba zachorowań rośnie wraz ze starzeniem się społeczeństw. Zdaniem specjalistów z WHO, stosowanie powyższych 12 zaleceń mogłoby ograniczyć liczbę diagnozowanych przypadków nawet o połowę. Obecnie głównym czynnikiem, który prowadzi do rozwoju nowotworów, jest palenie tytoniu. Właśnie dlatego Światowa Organizacja Zdrowia zaleca kategorycznie, by nie używać tytoniu w żadnej postaci i ograniczyć dym we wszystkich miejscach, w których przebywa-

18 proc. wszystkich zachorowań na nowotwory złośliwe to skutek zakażeń rakotwórczymi wirusami, bakteriami i pasożytami. I w większości przypadków są to infekcje, których można było uniknąć. Mikroby są dziś uważane za drugi – po paleniu papierosów – najważniejszy czynnik zwiększający ryzyko rozwoju raka. Podobnie jak dym tytoniowy, najczęściej nie są one jedynymi „winnymi”. W grę wchodzi jeszcze inne czynniki, przede wszystkim genetyczne. Jednak w przypadku infekcji istnieje więcej możliwości działania. □

Odpowiedzialność karna klinice za wyciek danych osobowych

Klinika „Grožio chirurgija“, której zarzuca się nieodpowiednią ochronę danych osobowych pacjentów, może doczekać się nie tylko roszczeń prawnych, ale i odpowiedzialności karnej. Prokuratura Generalna wszczęła wstępne dochodzenie, podczas którego osoby poszkodowane mogą złożyć pozew cywilny nie tylko wobec kliniki, ale też jej kierownictwa.

Adwokaci z kancelarii „Sorainen”, reprezentujący interesy klientów, zachęcają również inne osoby poszkodowane, które ucierpiały na skutek kradzieży danych osobowych, przechowywanych w systemie, do złożenia zeznań i dołączenia do grupy klientów występujących z powództwem przeciwko klinice.

„Reprezentując interesy kilku klientów zwróciliśmy się do Prokuratury Generalnej z prośbą o wszczęcie wstępnego dochodzenia w sprawie ewentualnego zaniechania obowiązków służbowych w celu odpowiedniego zapewnienia ochrony danych osobowych klientów. Podczas dochodzenia zostanie wyjaśnione, czy kierownictwo kliniki zrobiło wszystko, by dane klientów były bezpieczne” - powiedziała prawniczka z kancelarii „Sorainen” Aušra Gaurytė.

Obowiązki kierownictwa kliniki „Grožio chirurgija”

Hakerzy przywłaszczyli ponad 24 tys. danych osobowych klientów kliniki „Grožio chirurgija”
Fot. archiwum

dotyczące organizacyjnych i prawnych środków w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony danych osobowych klientów, w tym ochrony przed przypadkowym lub umyślnym zniszczeniem, zmianą, ujawnieniem lub innym nieprawym dysponowaniem, zostały ściśle określone w ustawie o ochronie prawnej danych.

„W tym przypadku zostały nieprawie ujawnione szczególnie drażliwe dane klientów kliniki, dlatego interesy prawne tych osób musiałyby być obronione. Może to być zrobione w trakcie wstępnego dochodzenia, o ile klienci zostaną uznani za poszkodowanych i będą mieli prawo do żądania zadośćuczynienia za szkody majątkowe i niemajątkowe. W naszej ocenie, jest to bardzo realne, a po zjednoczeniu wysiłku wszystkich

klientów, będzie to ułatwione. Dlatego apelujemy do wszystkich klientów kliniki, których dane osobowe nie były chronione” - powiedziała Gaurytė.

Bezprecedensowy przypadek stał się głośny nie tylko na Litwie, ale też za granicą. Do bazy danych kliniki „Grožio chirurgija” włamali się hakerzy i przywłaszczyli ponad 24 tys. danych osobowych klientów. Przypuszczalnie stało się to możliwe z powodu niedopełnienia przez klinikę odpowiednich działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa technicznego oraz ewentualnych niedopatrzeń podczas przechowywania dokumentów. Po włamaniu do bazy danych kliniki hakerzy zażądali od kliniki i jej klientów okupu o ogólnej wartości 690 tys. euro. Część danych została udostępniona w internecie. □

Policja poszukuje Aleksandry Sachalinskytė

Policja ogłosiła poszukiwania niepełnoletniej Aleksandry Sachalinskytė (ur. 2001). 28 maja poszukiwana wyszła z domu przy ul. Rinktinės w Wilnie i dotychczas nie wróciła.

16-latką ma ok. 170 cm wzrostu, jest średniej budo-

wy ciała. Ma jasne włosy malowane w pasemka sięgające ramion. Miała na sobie białą koszulkę w niebiesko-czarne pasy i namalowaną na piersi twarzą.

Ubrana była też w jasne legginsy i sportowe buty marki Nike Air. Miała ze sobą niebieską torebkę, duży zegar-

rek, na szyi nosiła krzyżyk na skórzanym pasku.

Osoby, które cokolwiek wiedzą o miejscu pobytu poszukiwanej, są proszone o kontakt ze śledczą Brygidą Makauskaitė pod numerem (8 5) 271 77 09, tel. kom. 8 616 18 262 lub zgłosić informację na telefon ogólnej pomocy 112. □

KRONIKA KRYMINALNA

Golf zderzył się z motocyklem

W poniedziałek starszy mężczyzna prowadzący Volkswagen Golf nie ustąpił drogi i potrącił motocyklistę. Na szczęście obyło się bez ofiar. Golf został mocno pocięty. Do wypadku doszło w Kłajpedzie, przy ul. Aglunos. Kierowca samochodu skręcał w lewo i nie zauważył nadjeżdżającego motocyklisty. Policja wszczęła śledztwo.

Pijany kierowca oddawał własne auto

W poniedziałek, późnym wieczorem, przy ul. Geležinio vilko w Wilnie, 29-letni kierowca samochodu marki Audi 100, chcąc uniknąć odpowiedzialności karnej za jazdę po alkoholu (miał 2,3 prom.) proponował funkcjonariuszowi zapisanie własnego samochodu na policjanta. W sprawie wszczęto śledztwo.

O krok do tragedii

Wtorkowej nocy funkcjonariusze interweniowali w sprawie doniesienia dotyczącego mężczyzny, który dźgał nożem własne dzieci. W domu we wsi Kluonalių w rej. kretyngskim mężczyzna (ur. 1974) zranił nożem córkę (ur. 1996) i syna (ur. 2007).

Rodzeństwo trafiło do szpitala z poważnymi obrażeniami. U chłopca podejrzewa się przekłucie płuca, jego siostra ma rany klute w okolicy brzucha. Żona nożownika, mimo pobicia, nie poprosiła o pomoc lekarską. Podejrzany trafił na wydział psychiatryczny szpitala kłajpedzkiego.

Niemiecka jałmużna w ramach pojednania

Stefanowi Rujnie najbardziej szkoda tego, że pięć lat, które przepracował jako niewolnik u niemieckiego chłopca w czasie wojny, zabrało mu dzieciństwo i możliwość ukończenia szkoły. Po latach za okres ten otrzymał z Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” 1 000 złotych „świadczania” za hitlerowskie prześladowanie.

Ulica w Choszczynie w województwie zachodniopomorskim, przy której zachowało się jeszcze wiele ponemieckich kamienic. W jednej z nich, na parterze, mieszka 87-letni Stefan Rujna. Mieszkanie skromne, ale zadbane.

Gospodarz podejmuje mnie i fotoreportera Łukasza w pokoju gościnnym.

Kanapa, dwa fotele, stół, meblościanka z okresu PRL-u, a na niej w centralnym miejscu zdjęcie syna – Jacka. Pozuje razem z kolegą z czasów studenckich – Mariuszem Kamińskim, późniejszym twórcą CBA. W klapach mają przypięte dopiero co otrzymane od śp. prezydenta Lecha Kaczyńskiego odznaczenia państwowe za działalność antykomunistyczną.

– A wie pan, że to zdjęcie było zrobione tydzień przed katastrofą – odzywa się pan Stefan. – W Pałacu Prezydenckim. Syn działał w NZS-ie w Szczecinie i był razem z Kamińskim członkiem krajówki Zrzeszenia

Obok zdjęcia syna stoi portret Lecha Kaczyńskiego z napisem: „Mój prezydent”

– W żadnej partii nigdy nie byłem, ale na niego głosowałem – przyznaje z dumą gospodarz i otwiera stojącą na stole własnej roboty nalewkę.

– Po „jednym” za spotkanie i już zaczynam opowiadać, jak ze mną było. – Pochodzę z wielkiej rodziny – wspomina pan Stefan. – Było nas siedmiu braci i cztery siostry. Gdy jeszcze byłem kilkuletnim chłop-

cem, mieszkaliśmy we wsi Lipa koło Chodzieży. Najstarszego brata Niemcy zabili już w 1939 roku w Gnieźnie. Miał 19 lat. Do dziś nie wiemy, gdzie został pochowany. Był instruktorem w Związku Strzeleckim – opowiada.

Dodaje, że w jego rodzinnej wiosce było dużo Niemców. W okresie okupacji Polacy pracowali u nich w charakterze parobków.

– Tak i ja trafiłem z braćmi i siostrami do Otto Blocha. Praca polegała na wypasaniu krów. To było zajęcie od rana

W pierwszej transzy pan Stefan nie otrzymał nic, bo kryteria rozdziału ustalali Niemcy
Fot. Łukasz Szelemej

do nocy. Pędziliśmy te krowy trzy kilometry rano, o godzinie siódmej. A po południu z powrotem do obory. Potem trzeba było krowy napoić, wody przynieść, bo nie było tak jak dzisiaj, że woda jest w kranie, trzeba było pompować i wiadrami nosić – opisuje swoją pracę.

Niemiec, u którego pracowali, był ważną osobą w wiejskim świątku.

– Ale źle nas nie traktował. Pozwalał nam po polsku rozmawiać. Nie był zły. Mieliśmy szczęście, bo inni mówili do nas: „śmierdzący Polak” – opowiada pan Stefan. I tłumaczy, że wówczas to była normalna odzywka do polskich pracowników. Jednak „ich” Niemiec ani jego rodzina nie zwracali się do Stefana w ten sposób. W porównaniu z

innymi niemieckimi panami, którzy bili i znęcali się nad swoimi pracownikami, ten zachowywał się nawet dobrze. Mimo to wymagał, by dzieci harowały ponad siły.

Stefan skończył 13 lat i od tego czasu musiał także zajmować się koniem.

– Wcześniej tego nie robiłem, bo nie sięgałem do uzdy. Wtedy też już dołem krowy. To była ciężka praca, jak dla takiego dziecka. Aż mi się wrzód na rękę zrobił – opowiada. Niewolnicza praca skończyła się zimą 1945 r.,

kiedy do wsi weszli Rosjanie.

– Pamiętam, że przyszli do nas do kuchni. Ta zima była mroźna. Odtajali i dali także mnie bimbru do napicia. Wypiłem i się popłakałem – wspomina pan Stefan, tłumacząc, że był dzieckiem, więc alkohol zwyczajnie mu nie smakował. Dodaje także, że „Ruscy” zachowywali się skandalicznie: ich pułkownik ukradł ojcu Stefana maszynkę do strzyżenia włosów.

– A ci niscy rangą to zwyczajnie bydło. Zgwałcili wszystkie Niemki, nawet te stare. Nie przepuścili żadnej – dorzuca nasz rozmówca.

Po wojnie pan Stefan jako młody chłopak pomagał ojcu w gospodarstwie. Minęło kilka lat i poszedł do wojska.

– Po wojsku nie było do czego wracać – macha ręką. –

Najpierw zmarł tata w 1953, rok później mama. Wyjechaliśmy z siostrą do Choszczyna. Tu dostałem pracę, byłem kierownikiem magazynu i przepracowałem ponad 30 lat – snuje swoją opowieść.

O odszkodowanie za niewolniczą pracę zwrócił się do Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” w 2001 r. Ponieważ nie miał żadnych dokumentów świadczących o tym, że był wykorzystywany przez Niemca jako siła robocza, musiał odszukać dwóch świadków z rodzinnej wsi Lipa. Inaczej jego wniosek byłby niepełny. A jak niepełny, to można go odrzucić. Szczęśliwie świadkowie się znaleźli. Jako że chciał się ubiegać o odszkodowanie, otrzymał od Fundacji wzór wniosku z gotową treścią. Czytamy w nim: „Zwracam się z prośbą o przyznanie mi pomocy finansowej z tytułu doznanych prześladowań nazistowskich i niewolniczej pracy w czasie wojny”. Wzory umów były sporządzane pod dyktando Niemców. Ma to duże znaczenie, bo mowa jest o „pomocy finansowej”, a więc mówiąc inaczej: jałmużnie.

A przyznanie jałmużny zależy od dobrej woli i warunków darczyńcy – w tym przypadku Niemców. Inaczej jest, gdy żąda się odszkodowania za poniesione krzywdy. Po dwóch latach otrzymał odpowiedź. „Uprzejmie informujemy, że na podstawie dokumentacji znajdującej się w Fundacji jest pan uprawniony do uzyskania świadczeń przekazanych Funduszowi na rzecz Ofiar Prześladowań Hitlerowskich. (...) Wysokość świadczenia wynosi 1000 złotych” – Jak się policzy, podzieli na te pięć lat, to wychodzi mniej jak złotówka za dzień – uśmiecha się pan Stefan. – Tyle mi dali. Jednorazowo. □

Tomasz Duklanowski
„Polska Gazeta Codzienna”

	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej.	
6.05 Dzień dobry, Litwo.	
9.10 S. "Komisarz Reks".	
10.00 S. "Komisarz Stolberg".	
11.00 S. "Bananowy doktor 1".	
11.45 Emigranci.	
12.40 Telegra TV.	
13.10 Spytajcie lekarza.	
14.00 Wiadomości.	
14.15 Dzień dobry, Litwo.	
16.00 Wiadomości.	
16.30 S. "Siostry".	
17.30 Wiadomości.	
18.00 Telegra TV.	
18.30 S. "Bananowy doktor 1".	
19.15 Pytanko.lt.	
19.30 O stylu życia.	
20.25 Loteria "Keno Loto".	
20.30 Panorama.	
20.55 W centrum uwagi.	
21.19 Loteria "Jega".	
21.20 Ekspedycja narodowa "Niemnem przez Litwę".	
22.10 Wiadomości w skrócie.	
22.15 Telegra TV.	
23.25 Wiadomości w skrócie.	
23.30 S. "Cudzoziemka 1".	
0.25 Stop taśma.	
1.00 Wiadomości radia LRT.	
1.05 S. "Monk 1".	
	
6.35 Program.	
6.40 S. anim.	
7.55 S. "Walker, strażnik Teksasu".	
9.50 24 godziny.	
10.35 Jest jak jest.	
11.40 24 godziny.	
12.35 O stylu życia.	
13.30 S. "Wieczna miłość".	
15.30 S. "Dwa serca".	
16.30 Dobry wieczór, Litwo.	
17.35 24 godziny.	
18.30 Wiadomości.	
19.30 KK2. Infoshow.	
20.00 S. "Wszyscy	

	mężczyźni - świnie... 2".
21.00 Show śmiesznych sytuacji.	
21.30 Wiadomości.	
22.15 "Troja" dramat histor.	
1.25 S. "Poruszający się obiekt".	
2.15 S. "Bezwstydnik".	
	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej.	
6.05 Grupa "IVTKYGYG".	
7.05 Styl.	
7.55 S. anim.	
8.50 S. "Akademia tańca 1".	
9.15 Dzień dobry, Litwo.	
12.00 DW wiadomości w jęz. ros.	
12.10 S. dok.	
13.05 Koncert.	
14.25 Zupa naukowa.	
14.40 S. anim.	
15.35 S. "Akademia tańca 1".	
16.05 S. dok.	
16.30 Album Wileńskie.	
16.45 Trembita.	
17.00 Dzień dobry, Litwo.	
18.30 Program rozmów aktualnych.	
19.00 Projekt Pi.	
19.30 S. "Czas honoru".	
20.20 Program rozmów intensywnych.	
21.10 Film dok.	
22.00 "Afera Ponzi" dramat biograf.	
23.25 Siedem dni Kowna.	
23.55 DW wiadomości w jęz. ros.	
0.05 Teraz na świecie.	
0.35 Wieczór muzyki jazzowej.	
1.40 S. "Czas honoru".	
	
6.10 Telesklep.	
6.25 S. anim.	
7.55 S. "Rezydenci".	
8.55 S. "W wirze miłości".	
10.00 Pomoc TV.	
12.00 S. "Tatusiowe córeczki".	
13.00 S. anim.	
14.30 S. "Poobiecana".	
15.30 S. "Pokościć	

	znów".
16.30 Pomoc TV.	
18.30 Wiadomości.	
19.30 Otwarcie Międzynarodowych Igrzysk Dziecięcych.	
21.30 Wiadomości wieczorne.	
22.30 "Slumdog. Milioner z ulicy" dramat romant.	
1.00 S. "Kości".	
1.50 S. "APB".	
2.45 S. "Amerykańska historia grozy".	
	
6.40 S. "Jake, Grubas i pies".	
7.35 S. "Diagnoza - morderstwo".	
8.35 S. "Taka robota II".	
9.30 S. "Pajęczyna IX".	
10.30 S. "44-ty oddział".	
11.30 S. "Sprawdzenie prokuratorów".	
12.45 S. "Powrót Muchtara-2".	
13.50 S. "Diagnoza - morderstwo".	
14.50 S. "Taka robota II".	
15.45 S. "Sprawdzenie prokuratorów".	
16.55 S. "Powrót Muchtara-2".	
18.00 Dzień info.	
18.30 S. "Swój człowiek".	
19.30 S. "Pajęczyna IX".	
20.30 Dzwonek pomocy.	
21.00 "Ostatni rejs" akcji.	
22.55 "Naga broń 2 1/2. Zapach strachu" komedia.	
0.40 S. "Żywi umarli".	
1.30 S. "Jake, Grubas i pies".	
	
6.20 Program.	
6.24 Telesklep.	
6.40 S. dok. "Krokodyle college".	
7.20 Naga prawda.	
9.20 S. "Nie wyrzekaj się".	
10.25 S. "Albańczyk".	
11.30 S. "Leningrad. Powojenne ulice".	
12.35 S. "Admirał".	
13.35 S. "Tajemnice Murdocha".	

14.40 Telesklep.	
14.55 S. "Albańczyk".	
16.00 Reporter.	
16.50 S. "Melodia losu".	
18.00 Reporter.	
18.55 S. "Chiromantyk".	
20.00 Reporter.	
21.00 Program rozmów aktualnych.	
21.30 S. "Admirał".	
22.30 Reporter.	
23.15 Program rozmów aktualnych.	
23.45 S. "Melodia losu".	
0.45 S. "Leningrad. Powojenne ulice".	
1.50 Reporter	
	
6.45 Telesklep.	
7.00 S. "Młody wilkołak".	
8.00 S. "Navy NCIS".	
9.00 "Najładniejsze zakątki świata".	
9.30 S. "CSI: Miami".	
10.30 S. "Mick".	
11.30 S. "Kości".	
12.30 S. "Cobra 11".	
13.30 S. "Univer. Nowy wspólnik".	
14.30 Telesklep.	
15.00 S. "Navy NCIS".	
16.00 S. "Kości".	
17.00 S. "Cobra 11".	
18.00 S. "CSI: Miami".	
19.00 S. "Ślad".	
20.00 S. "Univer. Nowy wspólnik".	
21.00 S. "Rezydenci".	
22.00 "Samotny włóczęga" przygod.	
1.05 S. "House M. D".	
2.00 S. "Mick".	
	
6.20 Telesklep.	
6.50 "Doktor Oz".	
7.50 S. "Ślepa".	
8.55 S. "Czarne diamenty miłości".	
10.25 S. "Policja i Co".	
11.30 S. "Ekspert Jordan".	
12.30 S. "CSI: NY".	
13.30 S. "Niania".	
14.35 S. anim.	
16.30 S. "Światło mego życia".	
17.55 S. "Serduszko moje".	
19.00 S. "CSI: NY".	

20.00 S. "Oddział ciężkich przestępstw".	
21.00 S. "Zabójstwa w Midsomer I".	
23.10 S. "Bez winy winna".	
1.00 S. "Niania".	
1.55 S. "Policja i Co".	
	
6.20 Telezakupy.	
6.55 S. "Dr Quinn".	
7.55 Natura w Jedyne.	
9.00 Wiadomości.	
9.15 Kwadrans polityczny.	
9.45 S. "Elif".	
10.40 S. "Wspaniałe stulecie".	
11.45 S. "Dr Quinn".	
12.40 Sekrety mnichów.	
13.00 Wiadomości.	
13.10 Agrobiznes.	
13.30 Agropogoda.	
13.35 Magazyn Rolniczy.	
13.55 Natura w Jedyne.	
15.00 S. "Elif".	
16.00 Wiadomości.	
16.20 Teo - ria smaku Teo Vafidisa.	
16.55 S. "Janosik".	
17.45 Zapowiedź Teleexpressu.	
17.50 Jak to działa?	
18.00 Teleexpress.	
18.30 S. "Komisariat".	
18.55 Jaka to melodia?	
19.40 S. "Zraniona miłość".	
20.30 Wiadomości.	
21.20 "Śmiertelna ucieczka" thriller.	
23.00 Magazyn śledczy Anity Gargas.	
23.35 S. "Kryminalne zagadki Las Vegas".	
00.30 Film dok.	
	
8.00 Teledyski.	
8.20 Afisz kulturalny.	
8.50 Studio Kultura.	
9.00 Którędy po sztukę.	
9.10 Wydarzenie aktualne.	
9.45 Film dok.	
10.00 „Bikiniarze” film obycz.	
12.30 S. „S. O. S.”.	
14.40 Godzina szczerości.	
15.45 „Gracze” film	

sensac.
17.40 Kierunek Wisła.
18.25 „Bikiniarze”
film obycz.
19.45 Studio Kultura.
21.00 Informacje
kulturalne.
21.20 Film dok.
23.35 „Bottle Rocket”
komedia.

7.05 Program rozryw.
8.05 Program
ekumeniczny.
8.30 Petersburski
Music Show.
9.00 Pytanie
na śniadanie.
Panorama.
12.05 Polonia 24.
12.25 Halo Polonia.
13.00 Reportaż.
13.25 Krótka historia.
13.35 Wiadomości.
13.50 S. „Barwy
szczęścia”.
14.25 S. „Przeprowadzki”.
15.30 Program rozryw.
16.25 Wiadomości.
16.40 Posmakuj
Opolskiego.
16.55 S. „Apetyt na
miłość”.
17.30 S. „Znak Orla”.
18.00 Margolcia i Miś
zapraszają dziś.
18.20 Krótka historia.
18.30 Teleexpress.
18.55 Przez granice.
19.25 Studio Wschód.
19.55 S. „Barwy
szczęścia”.
20.25 Wilnoteka.
20.45 Dobranocka.
21.00 Wiadomości.
21.45 S. „Królowie
śródmieścia”.
22.45 Polonia 24.
23.05 Halo Polonia.
23.45 Program rozryw.
00.45 Dzika Polska.

7.00 S. „Głos serca”.
8.25 „Witajcie w
Grenadzie:
moje życie w
służbie chorym”
film dok.
8.55 „Świat w obrazach”.
9.00 Informacje dnia.

9.15 „Polski punkt
widzenia”.
9.40 Słowo Życia.
9.45 „Każdy maluch to
potrafi”.
10.00 „Kalejdoskop
Młodych”.
10.30 „Express
Studencki”.
10.35 „Sanktuaria
polskie”.
10.55 Święty na każdy
dzień.
11.00 „Benedyktyni -
właściwa miara”
film dok.
11.45 „Mój brat papież”
film dok.
12.00 „Świat na
wyciągnięcie ręki”.
12.15 „Niezwykłości
przyrody Nowej
Zelandii - piskłęta
albatrosa”
film dok.
12.25 S. anim.
„Opowieść
wiecznie żywa”.
12.35 „Przyroda i
ludzie”.
13.00 Modlitwa „Anioł
Pański”.
13.03 Informacje dnia.
13.20 „Nasze dzikie
serca” film fab.
14.50 „Pocztówka z Indii
- Chennai, miasto
św. Tomasza
Apostoła”
film dok.
15.00 S. „Głos serca”.
16.25 „Befato” film dok.
16.50 Pytasz i wiesz.
17.00 Informacje dnia.
17.10 „Na zdrowie”.
17.30 „Artystyczna
dusza” film dok.
17.55 Święty na każdy
dzień.
18.00 „Po stronie
prawdy”.
19.00 Modlitwa „Anioł
Pański”.
19.05 Informacje dnia.
19.15 Rozmowy
niedokończone.
20.25 Święty na każdy
dzień.
20.30 S. anim „Przygody
Mobilków”.
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne).
21.20 Modlitwa
różańcowa.
21.50 S. anim.

„Opowieść
wiecznie żywa”.
22.00 Apel Jasnogórski.
22.20 Informacje dnia.
22.40 „Polski punkt
widzenia”.
23.00 „Sztuka
przebaczenia”
film fab.
00.45 „Jerash -
starożytne miasto
Jordanii” reportaż.

6.00 „EURONEWS”.
6.25 Wiadomości.
6.30 Klub dziecięcy.
7.00 Dzień dobry.
9.00 Wiadomości.
9.25 Dzień dobry.
11.00 Żyj zdrowiej!.
12.00 Wiadomości.
12.20 S. „Miasto”.
14.50 Wiadomości.
15.05 Razem
ze wszystkimi.
16.00 Modny wyrok.
17.05 Męskie. Żeńskie.
18.00 Pobierzmy się.
18.55 Niechaj mówią.
20.00 Czas.
20.35 Litewski „Czas”.
20.40 S. „Miasto”.
22.40 S. „Droga gwiazd”.
23.40 Film dok.
0.50 Męskie. Żeńskie.
1.35 Nocne wiadomości.
1.50 „EURONEWS”.
2.05 Kulinarne show.

6.00, 7.00, 8.00, 9.00,
11.00, 13.00, 16.00,
18.00, 20.30 Nasze
wiadomości
6.05, 8.05 Nasz poranek.
9.05 Życ jest wspaniale!
10.20 Smak.
11.05, 13.05, 16.15, 18.15,
21.00, 23.10 Wiadomości
sportowe.
11.10 Modny wyrok.
12.10 Oko w oko ze
wszystkimi.
13.10 Męskie. Żeńskie.
14.15 Czas pokaże.
16.55 Pobierzmy się.
18.20 Kontrolny zakup.
18.55 Dodatek -
powodzenie.
19.00 Niechaj mówią.
20.00 Czas.

21.05 S. „Mażor”.
0.10 Oko w oko ze
wszystkimi.
1.00 Nocne wiadomości.

6.00 Dzisiaj.
6.05 S. „Sprawa lekarzy”.
7.00, 8.00, 10.00, 13.00,
16.00, 19.00 Dzisiaj.
7.05 „Rzeczowy
poranek NTV”.
9.00 S. „Powrót
Muchtara-2”.
10.20 S. „Litejny”.
12.00 Sąd przysięgłych.
13.25 Niezwykły
przypadek.
14.00 „Miejsce
spotkania”.
16.30 S. „Mentowskie
wojny-8”.
18.25 Niezwykły
przypadek.
19.50 S. „Leśnik. Swoja
ziemia”.
21.55 S. „Na celniku”.
23.55 Przegląd dnia.
0.20 S. „Poszukiwany”.
2.25 „Miejsce spotkania”.

5.00 „Żywy trup”
film fab.
6.30 S. „Życie Klima
Samgina”.
8.00 „Obudzenie”
film fab.
10.00 „Przestępstwo i
kara” film fab.
12.00 „Dwie niedziele”
film fab.
14.00 „Aleksander
Parchomenka”
film fab.
15.30 „Spokojne
badanie” film fab.
17.00 S. „Godzina
szczęścia”.
18.30 S. „Jack
Wosmiorkin -
Amerykanin”.
20.00 „Dama Pikowa”
film fab.
22.00 „Przestępstwo i
kara” film fab.
0.00 „Wczesne żurawie”
film fab.

6.20 „Nieuchwytni”
film fab.
8.20 „Ognie dużej wsi”
film fab.
10.10 „Ostatnie miejsce
wyrębu” film fab.
12.10 „Podróże pana
Zajączka”
film fab.
14.05 „Dzień Radia”
film fab.
16.15 „Tempo”
film fab.
18.05 „Ślizgawka”
film fab.
20.20 „Puszkini.
Ostatni pojedynek”
film fab.
22.30 „Przemienienie”
film fab.
0.20 „Kwoki” film fab.

6.10 Jak to zrobiono.
7.00 Mężczyźni Jukony.
7.50 Jak to działa.
8.15 Jak to zrobiono.
8.40 Polowanie
na składziki w
Brytanii.
9.10 Wojny o
przechowalnie.
Kanada.
9.40 Wojny o bagaż.
10.05 Kierowcy
ciężarówek.
10.55 Przeżyć razem.
11.50 Szybcy
i hałaśliwi.
12.40 Sprzedawcy
samochodów.
13.35 Mężczyźni
Jukony.
14.30 Garaż
niepowodzeń.
17.15 Jak to zrobiono.
17.40 Polowanie na
składziki w
Brytanii.
18.10 Wojny
o przechowalnie.
Kanada.
18.40 Wojny
o bagaż.
19.05 Sprzedawcy
samochodów.
20.00 Jak to zrobiono.
20.30 Jak to działa?
21.00 Dzikie plemię
kierowców.
22.00 Sprzedawcy
samochodów.
23.00 Uliczne
wścigi.